

VENTA

30 exemplars 4 pessetas

Un número solt 5 céntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1, 1.º (Bussó baix à la escaleta)

Surt à llium puntualment tots los divendres.

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA

Un trimestre 4 pessetas

EXTRANJERO

Un trimestre 2 pessetas

Las suscripciones se pagan por adelantado

Los pagos pueden ferse en sellos de 15 céntims ó en timbres especiales para periódica

PERIÒDICH POLITICH VERNELL

A TOTS LOS

LIBERALS REVOLUCIONARIS

La Redacció de La Tramontana, desitjant honrar la festa del próxim 14 de Juliol, centenari de la presa de la Bastilla pel poble de París, acte determinatiu d'entrar la Revolució francesa à enderrocar velles i despòsitas institucions, convoca à totes las corporacions liberals avançades de Barcelona i son pnia que exigim conforme en honrar v enaltir aquell aconteixement revolucionari, à la reunió preparatoria de representants que tindrà lloch avuy divendres, à las nou de la nit, en lo local de la Societat de Lliurepensadors La Luz, carrer de Ferlandina, n.º 20, pis primer, al objecte de posarse d'acort pera celebrar dignament la diada que s' tracta de commemorar.

LOS CONFLICTES

Si ja no fos pesada per lo repetida, tindrà de ferms riure de valent la bromo-ab que se m' està riunt a aquestos dies los pares de la patria. Per aquelles intriguillas de la política que no responen à res més que al quitate tú para que me ponga yo dels castellans, los conservadors han provocat un debat que anomenan econòmic, i en lo qual no s' economisa res més que decència política i sentit comú no polítich, al objecte de veure si podria caure al seu hort la fruita del arbre ministerial. Y ha succehit que 'ls descontentos de la majoria, los que opinan que 'ls sacrificis que fan per la patria no 'ls tenen encara prou ben pagats, han aprofitat d' pretenjan aprofitar la ocasió de A rio revuelto... etc., per veure si pescavan lo que desitjan.

Y ja està explicat lo gran conflicte que aquestos dies estava d' està encara amenaçant de mort la fusió liberal monàrquica. Los conservadors volen tornar al poder. En Gamazo, ab la excusa del proteccionisme, vol exercir de ministre. En Martos, fent servir de pantalla la democràcia, fa temps que regina unas rabiosas ganas de presidir un ministeri. Y afegint à n això que en López Domínguez ja està cansat de fer lo paper del Enano de la venta per veure que ningú n' fa cas, i en Romero Robledo ja no pot resistir més lo no ser amo de manejar las cireras y fer eleccions, y ja està tot dit y paguit.

Que vegi 'l país ben claras aquestes térbolas questions del patriotisme monàrquich, y tindrà la gran ventajeta de que no se li fassin veure garxas per perdus, y estará previngut pera agafar la escombra à la primera ocasió y fer neteja de totes aquestas escombrerías patriòticas quas pesantissimas alenadas ofegán al verdatre productor.

CARTAS DE FORA

Manresa 23 de Maig de 1889

Amich Director: Avuy sols me entremidré en remenar alguna petxina i alguna boya, feyna que s' presta molt en temps de pelagrinacions. Obhehit à la trompeta de la fama, lo dissepate passat, com ja li havia indicat, los molinats de Carlos-gena, arreglats ab totes las exyas de fer lo llum, empenyeren la marxa cap à la històrica montanya de Montserrat; que més serveix d' arcabotera i recro que no per donar expansió als sentiments religioses.

La folla, a n.º de constraure més merit devant de aquell Deu que permet la mateixin los seus fills, empenyó lo camí à pata y à las foscas, deixant las comoditats que l' progrés proposaciona per aquelle esseraynes del poble, que, mentres pugan lograr lo seu fi, lo mateix tantan, al sagr el inferno que l' Híro de Riego. Al baxar 'l estat major i demés acompanyant en la estació de Monistrol, quan la estigueren tols en pupa, consentiren à donarlos pel pah piguetat vèntre alguns vivas, que foren contestats ab lo més gran entusiasme, sent los iniciadors dels tals, lo Pío esquieta, conugat per l' Eugeny-ínstima, y 'l no menys idelhe lloq de cal Sant Martí. Fins lo estrat Xaradò, picador de la bomba dels peccadors y ex conxero dels moros, desà l' lloch, en se atribuïda clapa, una boya que no dupto servir per picar 'l vi en foch à bé pera donar pinso als famelichs defensores de la santa causa. Vemos, que ab elements tan santos, lo papa... nega 'l 'l trianlo assegurat y pot descançar ab tota calma.

Ja 'l legim montanya agra, los llemas à qui l' orranter 'l diposita l' foch, y 'l emarroçats à canell y fent gata. Al arribar al camp d' operacions, las cabecillas, que no eran poch, feren formar l' exèrcit mitich, entrant ab tota gravetat dintre la fortalera com si s' tractés d' una cosa formal. Ab la armonia dels cents y vivas que 's dongueren, desparieren l' entusiasme à una quanta barra no molt llunya, que ab prou ferms lograren calmar sos belicosos brams. Mas, cada qual desitja saludar als seus!

Cuñ la cosa anava bastant aprènida, al sentir exclamar algunas pelagrinas, vey escarimare, y posantse la mà al cap-vaill de la americana, surto miti esperuguit per no ser víctima d' alguna tentació satànica, d' per temor de que 'n fassin truca 'l dejunt.

Podrien dirnos, aquell indio bona, lo fabricant d' embots y altres manaments, lo que 's va pensar ab los romanets! alguns diuen que si no tocan ruxols hi hauria hagut nostalgias, y atò que eran dels seus; ca, es tanta la devoció que senten aqueles pelagrinas, que ni en los llochs més sagrats, per ell, poden desmular lo veuen que portan al pah. Aprènida, tanca!

Creque los llegidors que la cala era llarga, se calcula que entre personas, burros, carlins i capellans, pesavan de tres mil; entre 'ls tals hi conto las femelles. Lo diemote al últim tren, ab la panta plena d' oracions d' indulgèncias, arribà l' anquet ab lo que estàn cam, mentre que 's encarregà de fer lo pastarada varen quedarse à gosa de las delicias que oferix aquell deliciós lloch.

Faciltes, catòlicas y carlins de bona fe; totes aquestas manifestacions ridiculas que no fan fer los bernatpudents que se menan, no son altra cosa que cadenes pera estreny al honor treballa foy entorpir tot lo que pugan la marxa triunfal del progrés; pero per més que fassin no logran altra cosa que girar lo lòch dels que estàn ab el cor à aquella noya tan maca que s' diu Revolució Social.

LLANENÇ CASILLÉ

Prat de Llobregat 10 de Maig de 1889

Amich Director: La Tramontana dignat, fa pochos dies, que l' usup ó rugh negre de aquest pobre mossen Benet, desde 'l cossi ó cubell sagrat de casa seva, feu saber al públich, que en un vol sudret, ell i solament ell, disposaria de las aliveras de las compans (que son propietat del poble) y seus serien també los calsés que aquestes produhian.

Avuy dich dich, amich Director, que gracias à la enterea y activitat de l' Ajuntament i molt especialment l' Alcalde y Secretari, desde ara tornem à ser duenyos de lo que ten despoñitament nos havia usurpat aquest burro negre, que sembla que se 'n hagi de manjar à tots ab sas baladronadas, pero que es més manco que un bo quan troba qui li posa l' esquila; d' sino: la pinta lo tenim ab La Tramontana; que, vòstos toca à qual temps y alguns steps va à parar à la depés d' en Benet, passen una quantes festas que 'l home no fa tant lo valent, encara que aixà d' una manera embosada, clava alguna monsegada contra los que diu que 'l calumnian; pero si La Tramontana no buta, pah, fillets de Sant Amel aliveras no hi ha Deu ni Cristó que 'l detingui, ni cap atrencia castali que 'l gomeni à fer prouca; y qual temps 'l podém contentar, noy clava cada gorilla que casta 'l ministeri y més de quatre vegades fira la potà n'l cosa que no deu ni pot ferarhi; y que al en lloch de ferhi 'l cudyés d' ell li valdría molt més.

Avuy, ab motiu d' haver manat lo bisbe à n' en Benet que fira entrega de las compans al Ajuntament, pues aquest es son l'legitim dueny; y ellas y pot ferhi loar per lo vulgar, l' Alcalde ha fet publicar un pregó d' anuñi, fentnos saber que las tocarà l' individu noy burrat pel municipi; y segona me diuen, al saberho en

Benet ha pres tal enrabada, que ha sigut precis auxiliarlo facultativament.

Com vòstos comprendrà, jo me n' alegro de tot això, en primer lloch, perquè tornem à ser duenyos de lo nostre; en segon lloch, perquè aquest trompa d' en Benet sempre diu que ell que fa las cosas ab com 'les fa, y ara ha demostrat ser un solenme burro; pues ningú li ha demostrat que no es un solenme burro; y en tercer lloch y ha hagut de tornar lo que havia veure; y donat la rahó y ha hagut de tornar, no m' alegro, més que tot, perquè he havim comenat à demostrar que sabem Paeselli al devant que hem tractat de defenar lo nostre y li havim guanyat la partida, ab lo qual donarem ànimo per si algun altre dia vol amagar nos; lo que 's ensenyaràn les dents, y si tant nos amaga ab las sevas xim, geyaràn l' engegim à dita, y si tant nos vol fer veure à galel li conegim: «Mira, hoy, puja aquí dalt que hi estarà tot para.»

Sobre aquells terranos que va vendre en Benet, crech que será precis ocuparnos seriament d' aquest assumpte, en lo qual hi ha un moter pel miy i sembla que la cosa està molt bruta.

Per avuy poun. Disposi del seu corresponal. GILLET

Alella 20 Maig 1889

Emoafit Director: Salut y pochos negres desitjo per vòst y per mi.

Vaig à ferhi cinch centíllas de lo que passa en aquest poblo: lo Grup de l'insubordinat està de feratible per lo ventallós que s' prepara pel 26 del corrent, y alguns dies catòlics, captenen pel trompa y aixirí Joanet Mado (sic) (petri) y en Joanet Truch-tori, ho perhen de buscar contra 'ls organitzadors de la festa erribante hasta à dir que 's valdrán del Governador civil, porque no ho podém portar à cap. (Quina por!)

L' tre crech al saber que en la tal festa hi ha de pendre part lo Director del periòdich que 's treu los draps bruts al sol, pero en cambi los lliurepensadors están més que contents y desitjan ab ansia que arribi 'l dia en lo qual per sentir à vòst y à son company Torrens.

Duch haveri d' advertir que tenim un moter que crech se diu Mado Mado de Xafaca, condecorat ab la gran creu de cataluñ, apostolau y romanu, que se entred en posarse n'li abnot no 'l importa y principalment en dir certes mentides à algu d' aquells que portan lo catell net.

Espero diuenha, Sr. Director, que al venir portarà bonas anuñoladas extorsoras per aquell catell; ab la segoritat, que de la llana esquilada no podrán fer un matais per lapar la boca d' un joanet mado.

Sens altre particular per avuy, y desitjan Salut, Prosperitat, pochos Fiscalis y extermini de las sarrías de aquell carbó que sols serveix per coure fa, queda à sas ordres son condemnat company en Lluçifer.

SABRA

Cornellà 21 Maig 1889

Estimat Director: Li poso en conegiment que abir diuenha, en aquest poblo de Cornellà hi hagut un enterro pumant molt dill, y clar està que en dit enterro, desde 'ls que portaven la difunta, fins al més minim sepulchre, entich del tot persuadit eram y som personas de sentit comú, com aixis crech ho son també sus los que saben rendir tribut d' homenatge acompanyant los ratos de son semblants; à l' última morada sens cap nimet disfracat al devant à preu de un jornal condicional tal veure.

Senyor Director: un servidor de vòst y tots los meus emichs que acompanyarem la difunta à sa última morada ho havem fer despuïts de tot interès y mogutida més bona sentimens que la pentinadora de Cornellà equantona à tractar de gossats.

Siga, diuenha, la pentinadora de Cornellà, que es tich molt plaentament conveuant que 's gossats, si he sos animallets que carecen de sentit comú com ella mateixa, al menys tenen més bon instint que la que s' ocupa de qui no s' ocupa d' ella, y s'ajipa també que qui s' ocupa d' un altre no té educació, ni menos urbanitat y falta à la moral; y qui careix de moral, educació y urbanitat careix de sentit comú, y clar està que, cercant de sentir comú es més à menys que 's gossats, la tal falçada de regles moral.

Crequeim, senyoretes pentinadoras, ocupis en fer més bons castells y torretes en los caps que pentini y fassi que la seva llengua siga més fuetca que 'l pentinats que fa, puig que l' ocuparse de lo que res no deu fer y de qui no s' ocupa de vòst, no quadrà per una senyoreta de vòst dir la batura que ama ser pentinadora. pentina sense pinta d' aquell modo,

JOAN VALLHONNAT

EXPOSICIÓ UNIVERSAL HUMORÍSTICA
DEL
NIU GUERRER

CARTAS A LA DONA

A PRECIADA Tuias: Ja 'm tens altre cop a Barcelona, per encarrech de mossen director de LA TRAMONTANA, decidit a visitar i explicar-te la gran *Disposició Inversal* d'un Niu que, més que d' aucells, sembla de gats dels freres, y que li escau molt bé 'l nom de *Guerrer*, per la guerra que té declarada al mal humor y a la tristesa, enfermetats que ja haurien acabat ab tots los espanyols, si no pensásem més que ab los que 'ns gobernan y 'no tinguéssim beneméris ciutadans com los d'aquest Niu, que procuran que tothom dongui punyalades... a las penas.

Y com tinch d' aprofitar 'l' espay d'aquestas cartas, dispensa que no 't parli del viatge y aném al gra.

Cap allà a dos quarts de nou de la nit me 'n vaig a un carrer que li diuen Ample de nom y que resultava molt estret per la gent que ja s' esperava devant del famos Niu, del que jo encara no li he pogut veure 'ls ous.

Quan ab prou feynas t' has ficat al pati de la entrada, t' enllas escala amunt com millor pots, y sisís que arribas al pis primer ja entras al Niu.

Lo primer que se 't presenta a la vista, al entrar, es una sinia, parodia d' aquellas deva-

nadoras del parca, que 't demostren lo que fa 'l poble, puig mentres roda la sinia lo qui entra, van enfilantse uns personatjes que allí a casa seva efectivament s' enllan pel motiu de que 'ls altres rodan.

Després de la sinia trobas lo panorama de Montserrat y 'l Castell dels tres dragons, espectacle l' un que l' obriran lo dia que portin aquelles montanyas a Barcelona, y restaurant l' altre que s' hi pot menjar barato... tot lo que un se porti a la butxaca ó a las mans.

Y desseguida s' entra a una cova de roca que sembla suro, ahont per ficarli cash be tens de ensumar lo trasero del que 't va devant, *saludo obligat per' entrar a la Disposició del Niu.*

A la esquerra d'aquesta cova hi ha una vidres pera mirar unas *vistas* en las que no hi veus

res si no 't tancas d' ulls, pero que jo hi vaig veure las estrelles per varias trepitjadas que van donarmhi. Al costat s' hi troba un preciós exemplar al natural d' un partidari del foment de la cria caballar, y que segons deya algun *Guerrer*, ha assistit a las últimas carreras en

carretera descuberta, y si no cil, molts que se li semblavan.

Dona tres passos més y entras al gran Ombrácul, nom que significa *Ombra del cul*, si 'n fas desllas analisanto en lo llenguatge de Culera. Al mitj d'aquest palau hi ha una filamentosa del *sursum corda* d' un vert tropical, que segons resa la *Guia* tots los pintors de catres y regadores hi han perdut l' *orems* pera imitarlo. Segueix en notabilitats en aquesta secció un *plátano mentidorum* ab més gatofas que en Sagasta parlant de la Llibertat, una *gatosa baldufera* que podria ballar més que en Moret, uns lliris d' aygua concrets en sech pel sistema *paperina*, magnolias que portan *cebas al cap*, un arbre ab trompetas pel judici final... de qui l' acabi, y un barret anti-conservador que fa xiulets dels que acaparava un governador de Madrid pera que no 'ls sentis en Cánovas. Hi ha també una *cabellera de la reina* que té per nom *piojaria*, lo que significa que ja s' pot dir *pollós* a tothom que té molts quartos.

Y entrém a la secció de maquinaria. Correspon al número primer un submarí per baix, de quin mateix sistema son unas *máquinas pels que no poden pendre americanas per la boca*, y un *torpedo per l' interior humá*. Mereix especial menció un *aparato d' agafar monas* y una *menjadora de ferro*, sistema esmolet.

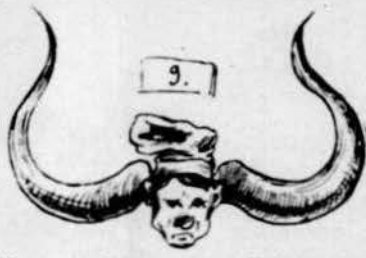
Segueix luego la secció d' historia natural, y vaja, es tan natural, que ja no pot serho més. Allí s' hi veuben unas *derreries d' un feyner* (os Bertran), un *os blanch* y un *os negre* y

un simbolisme de *Tant hi va lo rey y 'l papa com aquell que no té capa*, que donan goig de mirar. També s' hi veu una *vaca de setze duros* (si estés bona, rey!) una *mosca de Milan* ab *geroglífich* y un *ey* que més de quatre y de vinti-

trés deurán renegar d' ell per lo que 's haurá fet perdre. També en cymas de foradar y cosas de carbó s' hi pot passar lo rato; mes ahont vaig agafar pena va ser devant d' una *deixa del banyut més gros*, que no sé perque, estimada Tuias, comensant a pensar ab lo rector del poble, que tant nos aprecia, va semblarme que

hi veyá al mitj lo meu retrato. Y desseguit vaig girarme, y de la historia natural de la terra vaig passar a la del mar, ahont hi ha emperador, caball, cap-gros, donzellas, agullas, truytas, etc., que may las podrás veure a la paella. Y desde aquí s' entra al gran tancat ahont hi ha 'l globo cautiu. Entro y 'm diuhen: Pujéu allí dalt Guayto, y veig un baci arrant d' un balcó. ¡Magnífich! jo en aquell moment sentia certa necessitat, y... vamos, tot pujant al globo

comenso a descordarme las calsas. Al moment que 'm veu l' acció un empleat, me diu:

- Mestre, ¿qué aném a fer?
- Home, contesto jo, veig que aquí dalt teniu la comuna, y vaig a servirmen.
- Aquest orinal no es pera deixarhi res del ventre, sino pera venirhi a veure lo que hi ha.
- ¡A beure! Bevéu vos si acás, corxino; jo no bech may al baci.
- Vamos, no feu lo pagés.
- Faig lo que soch.
- Dich que heu de mirar al baci y veuréu lo que hi ha dintre.
- Donchs jo os dich que no 'n beuré.
- No 's tracta de beure, sino de mirar.
- ¡Ab! aixís corrent.

Llavors m' acosto al ull del baci, guayto, y... ¡valgam lo porch de Sant Antoni! s' hi veu a dintre tota Barcelona igual que 's veyá dalt de la Bomba del parca, y ademés al voltant unas grans taules ahont fan tiberis uns senyors que tenen per amo un d' unas grans patillas.

Surto del globo y 'm trobo... ahont dirias, al cel. Ja li pots dir a mossen Pep que si troba algun descregut que dubti de la existencia de aquest recó de gloria que 'l fassi vindre al Niu *Guerrer* y 's convencerá per sos propis ulls veyent aquesta magnífica instalació celestial. Entremis de boyras y bromas hi veurá lo Jesús (cartilla), cabells de la mare de Deu, nebulosa, blau de cel, menta de Santa Maria, fabas de Sant Ignasi, fideus de cabells d' ángel, vi de llágrimas de Cristo, erbas, polvos, ungüents y confitures de tota mena de sants y alló que 'n

convé tantas fregas als aspirants a la gloria: palo santo. Devant de tanta santetat se'm va sobreixir la devoció, y no vaig poguer per me-

nos d'agenollarme y pregar a tots aquells estadans de la gloria que protegeixin las casas com lo Niu pera que no 's pugui trobar al mon qui dubti de la existencia de las cosas celestials. Sortint del cel s'entra al palau de ciencias. Primerament trobas lo sol fumant en pipa, per no tindre res més que fer. Deu caparrons representen la rassa humana científicament considerada, y quan un ja 's cansa d'admirar, trobas una instalació reservada, que deixa de serho aixís que aixecas la cortineta. Y s'entra al palau d'agricultura. En siti de preferencia hi ha exposat lo retrato d'un agri-

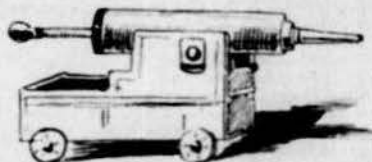

cultor, que resulta ser un cap de carbassa, ulls de taronja, morros de figa, orelles de ruch, cap d'escarola, patillas de garrofa, bigoti de grill y boca de pinyó. Crida la atenció una incubadora artificial del sigle xx, una colmena d'abelles pilotayres, y una bona colecció de pastanagas y

carbassas de tots calibres per' aliment de tota mena de bestiolas de bech ó morro. Y desde aquí s'entra al palau de la industria. Ocupa 'l número 1 una fàbrica de xocolate, quina piràmide està rematada per una xocola-

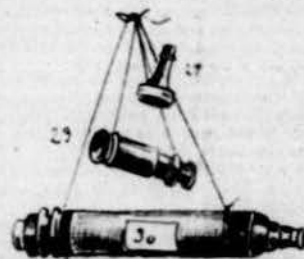
tera d'aquellas que en dias de fanch usan alguns menestrals del poble ó manobras de ciutat. Los núms. 2, 3, 4 y 5 pertencien a instalacions del Estat, y allí s'hi veu l'ideal d'en Castelar: molta infanteria, molta caballeria, molta arti-

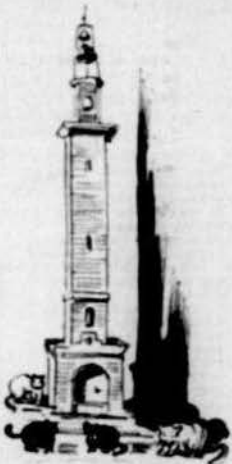
lleria y molta guardia civil, total: arguments de gobernar los pobles; pero si ho fessen ab los camons del Niu, prou'aniriam més be de ventre. Al núm. 9 perteneix un dipòsit d'aygua de Sant Hilari, dintre d'un eyna d'us bastant

comú en atacats de mal de pedra. Las notables instalacions de las pells y de las llanas, publicadas ja en aquest periòdich, distreuhen a tothom. Uns quans paraguays revreuen y una instalació de barrets, cridan també l'atenció. Los núms. 28, 29 y 30 ostentan las transformacions d'una ullera en un viatge a Nàpols, conforme tu mateixa podràs veure. La ullera petita significa la sortida de Barcelona, la més ampla demostra la arribada a Nàpols, y la

gran ullerassa ensenya las conseqüencias de quinze dias de estada en aquell terreno. ¡Deu los guardi d'aficionarse a semblants viatjes! Es tanta la gentada que hi ha en aquest palau, que'm veig obligat a passar per alt alguna cosa esperant tornarhi a entrar un altre vespre y dirne algo més la setmana entrant. Vaig veu-

re, no obstant, lo campanar de Gracia ab qua-

tre gats que 'l defensavan allí en los temps del general Bum-Bum. La instalació de la Terra de Xauxa, posada al mitj, fa bon efecte. Allí veurías, Tuyas, los gossos fermats ab llangonissas y 'ls arbres que fan vestits y pollastres; veurías també com plouhen figas y hdeus, y vaja, tot alló d'aquesta gran terra, abont per rarcas no més hi ha un frare que si li posas cinch céntims a la mà se 'ls menja desseguida. ¡Los frares son iguals a tot arreu! Al altre costat ó siga a la esquerra de la entrada, hi ha una gractosa Font-

rodona coneguda de tothom en aquesta ciutat, y que ja no té aygua per haverla acabat tota lent arrossada, de las que encara'n queda mostra a la pica. Es notable un grupo d'armas casulanas, desde la de bogadera a la de frare, y 's recomana una instalació de vins purs, en que no s'hi admeten més trampas que desde 'l guix al amilich y de la fuxina al lleixiu. També mereix ser mirada la instalació de tabacos, y diverteix com ella sola un projecte de monument a un personatge notable.

En aquest moment van donarme una tremenda trepitjada, y cremat me poso a cridar. —Mestre, si no callés os presento a un polisson, me diu un de la casa. —Donchs que vingui 'l polisson y 'm queixaré de las empentas y trepitjadas. —Oh, es que 'ls polissons d'aquí fan com los de fora, no 's mouhen del punt, y qui 'ls necessita 'ls té d'anar a buscar. —Donchs anemhi. Y m'acompanyaren al devant d'un polisson... d'aquestos que portan las senyoras al detrás y

sota 'l vestit, ab un ull que feya, pero ¡quin ull! Me giro escorregut y entro al Aquarium, hloch destinat als peixos. Allí hi ha, entre altres, ratas de La Gran via, molls d'agalar brasos de loch, castanyola de boiero, burro de terrayre

sangoneras del país, llagostas d'estanch, aranya de posar lium, muscles negres com capellans y altres mariscos per l'estil. La boca a un se li torna aygua de reparar tanta variació de peixos desconeguts. Y aquí tanco dibent que vaig trobar sant Aleix sota la escala y sant Llorens de la Tapineria allí prop, y la setmana entrant acabaré, que aquesta ja s'ha fet prou llarga. Recadós al rector y demés animals de casa, que r'ho pagarà tot plegat quan torni lo teu. NOME LLONZA.

Lo judici oral que encara s'està celebrant a Madrid per l'assassinat de la vídua de Varela, promet acabar en punxa.

En la darrera sessió de que tenim notícia al escriure la present, los advocats s'han dit *cul d'olla* uns ab altres, lo públich ha cridat poch menos que si fos a la plassa de toros, y l'president ha tingut d'aixocar la sessió pera arribarse a entendre.

Com se riarán del nostre poble, de la nostra justícia y dels nostres advocats los autors de aquell abominable delict!

Y com se coneix que la cosa passa entre molts mils duros!

Quan ja tothom s'adormia al Congrés y semblava allò l'desert de Sa... rria per la poca gent que s'hi veyia, aquests darrers dias s'ha animat extraordinariament y casi ha ocupat tant la stenció del públich de Madrid com los incidents del célebre judici oral de la *Iguina*.

Y no cal dirho. Es que 'ls diputats tenien qüestions polítiques... de ventresca.

Y ja se sab que a la patria dels rosaris de la aurora, las corridas de toros y las barallas de diputats son lo que més nos interessa.

Efectes de nostra ptristia civilisació.

Lo grup italià resident a Barcelona y anomenat *Mazzini*, ab motiu del viatge del rey de Italia a Berlin pera tornar la visita al emperador d'Alemania, ha dirigit un mensatge a sos germans francesos y un altre als socialistas alemanys proclamant la germanó universal dels pobles per damunt de totes las tiranias que sostenen las fronteres, y quins documents tenim de renunciar generosament a sa publicació, porque això del *fiscalisme* es una cosa que casi sempre 's'fica allà ahont no 'l'demanan per més que malchida la falta que hi fassi tractantse de *delictes* d'imprenta.

En fi, que felicitem als italians del *Mazzini* per sa acínt y entensa en procurar la felicitat dels pobles.

Haventnos demanat varios amichs de Barcelona y alguns corresponals de fora que mireassin si 'ls podiam proporcionar algunas targetas pera entrar a veure la Exposició del *Niu Guerrer*, tenim de contestarlos que obran ja en nostre poder algunas d'aquestas targetas, y que poden passar per nostra Administració, *carrer de Ponent, n.º 1*, si primer, a buscarne los que 'ns las havian sollicitadas, y que n'anirém donant mentres ne tinguém.

També tenim d'advertir als de fora que no 'ls siga fácil venir a véuerla de nit, que l'dimecres de la setmana entrant, dia 29 del present mes, y l'diuenje següent, dia 2 de Juny, estarà oberta la Exposició del *Niu* de 3 a 7 de la tarde, y la entrada 's'concedirà ab la presentació d'un catàlech del dia, que allí mateix se proporcionan, pera evitar las molestias de buscar targetas.

Decididament los del *Niu* han lograt fer la vergonya a tot nostre excelentíssim Ajuntament.

L'emperador d'Alemania diu que estima molt als obrers.

Pero que si 's' deixan *ilusionar* per las ideas socialistas en això d'aquestas huelgas, los farà fusellar sense pietat.

¡Revotolista ab l'endemniat carinyo de aquestos reys als pobles!

No m'agrada d'aixó més que una cosa.

La franquesa per allò del *sense pietat*.

¡Be prou que 'ns constal!

Se 'ns han presentat alguns obrers de la refineria de sucre dels Successors de Sala, Pou y C.ª, establerta en lo carrer del Concill de Cent, d'aquesta capital, quixantse del tracte de que son objecte en dita casa.

Comensan per entrar a las 6 del matí los de jornal, y a las 5 los preufetayres y traballan fins a las 9, las 10 ó las 11 de la nit, y de vegadas

fins a las 12 ó la una de matindada. Donchs lo qui al dia següent fa cinch minuts tart, ó té de fer festa aquell dia ó se 'l' despatxa.

Lo treball es horrorosament pesat. Donchs lo qui 's' queixa en lo més mínim no reb més contestació que la de: *Qui no li agradi que ho deixi*, aixó si no 'l' despatxan desseguida.

Lo jornal es de tres pesetas diarias, y 'ls extraordinaris s' abonan, siga l'hora de nit que 's' vulga, a 30 céntims per hora.

Altras tiranias se 'ns han explicat, comesas totes pel director de dita fabrica, que esborronan Mes ab las ditas bastan y sobran pera fer veuar la indignació del obrer que té d'esser objecte de tan monstruosa explotació, y pera fer entendre a tothom ab quan d'anhel l'infeilis aixís tractat té d'esperar que un dia arribi la seva en forma de Revolució social pera reivindicarlo en la integritat de sos drets ó ferse la justici per sa propia ma.

En la vetllada que la societat laica *Gutenberg* doná l' passat diuenje, la concurrencia hauria omplert dos cops lo local, y 'ls oradors, petits y grans, se portaren molt be.

També s'emportá abundants aplausos la renombrada copia de bandurrias y guitarras *El Figaro*, per sa sorprendent destresa y admirable afinació.

Endevant tots, que, qui bo sembla, tant bo y més abundant recull.

Lo dia 15 del corrent *Maig* fou enterrat civilment a Vilanova y Geltrú lo nou Abelardo, de un any y mitj, fill del antich llibre-pensador y republicá d'aquella vila Jaume Camps, y l'dia 18 fou registrat civilment en aquella mateixa població, ab los noms de Ling y Fielden, dos dels martirs anarquistas de Chicago, un noy fill de Cirilo Ayerbe y Rosalía Lloberas.

Avant sempre en arrencar las preocupacions religioses, que després de las unas anirán desapareixent las altres.

Pel dissapte pròxim lo *Niu Guerrer* prepara una funció extraordinaria al teatro Espanyol, posantse en escena *La Marmota*, parodia de la *La Mascota*, d'en Conrat Roure y cantantse 'l'brindis *Lo Xaretlo*, del mateix autor, quina lletra a continuació publicuem, estrenantse la sarsuela *Errar d'un punt*, dels *guerrers* Miravent y Ventura, y haventhi concert per diferents artistes.

Y per si tot aixó no fos prou, s'estrenarà la sarsuela *La Ribá*, parodia de *La Diva*, també d'en Conrat Roure.

La funció serà dirigidá pels distingits *guerrers* J. Sanromá y J. Ventura, prenenthi part una gran *nuháda* de sos companys, satisfets del éxit de la seva Exposició.

Prometem assistirhi y ferne una raccioneta la setmana entrant a nostres llegidors.

XARETLO

BRINDIS DEL NIU GUERRER

Honrem al bon vi,
enlayre 'l porró,
que per divertí
no hi ha res milló.

Guerrers que en lo *Niu*
voleu divertir,
en lo vi 'n teniu
la mina milló.

¡Ceb-cró!
¡Qué passí 'l porró!

Xaretlo que has nascut
dels cops de nostra terra,
la sigas dolc é aixat
nos tens robat lo cor.
Ja que tu almal humor
tens declarada guerra,
trinquem ja nostra terra!
que es lo més dolc recort.
Trinquém ja nostra terra!
que se esperí tan fort.

Si may vingies quelcom
contrari a nostra terra,
nosaltres pel teu nom
may lo perill veurém.
Per tu sempre brindém
la sigas en pau é en guerra,
¡Oh! Xaretlo, a la terra!
que es lo que més volém.
Xaretlo, ¡per la terra!
que sempre defendém.

Honrem al bon vi,
enlayre 'l porró, etc., etc.

CONRAT ROURE

Suposo que nostres antichs llegidors se recordaràn d'aquell célebre rector d'Hortons que fa uns dos anys varem passejar per LA TRAMONTANA a conseqüencia de certas *intimitats* ab unas noyetas que feu pujar cap al campanar, y recordaràn també del modo que va ensarronar al feligrés que 'ns dongué la noticia pera inutilitzar lo devant dels tribunals.

Donchs be! aquest mateix sant varó, a qui per lo vist deu causar estragos lo celibat, acaba de cometre un'altra potimeria ab una nena de set a vuyt anys, que 'l fa acreedor una vegada més a que las estisoras d'un gitano li fessin perdre tals añions y 'l deixessin en molta més perfecta disposició de mantindres cèlibe.

Es lo cas que fa poch dias, anant de S. Llorens d'Hortons, d'ahont es rector, a Masquefa pera cumplir ab certa cerimonia religiososa en aquesta vila, trobó pel camí una noyeta de set a vuyt anys, y comensá a preguntarli si anava a costura y a missa, si sabia 'l parenostre y d'ahont venia, respóntle la noya a tot que sí, y que venia de portar lo dinar al seu pare. Llugo se posá aprop d'ella, y al ser en una clotada que fe 'l camí, lo rector se va seure agafant la noya y posantse d'un modo que may ho h's aconsellat la decencia y la honestat, y quin acte está previst y penat en l'article 454 del Códich Penal vigent.

Se posá a plorar la noya, y l' rector llavors li digué que no plorés que li donaria un sant, com aixís ho feu, deixantla anar y encarregantli que no digués res a ningú.

Al entrar la noya a Masquefa trobá una amiga que li preguntá qui li havia donat aquell sant, y la noya contestá: Lo p... del rector de Sant Llorens; y explicá lo que li havia fet. L'amiga ho aná a contar a sa mare, y aquesta a la mare de la noya portinejada. Y aixís 's'ha sapigut.

Y no dihém res més per avuy.
Esperém que l' rector de Sant Llorens de Hortons vulga fer lo valent ab tribunals com l'altre vegada, per veure si se li posan las peras a quarto ó las paga d'un cop totes plegadas.

Lo dilluns d'aquesta setmana, entre vuyt y nou del vespre, un gran repich de campanas com qui fa esquellotada al poble anunciá a la lliberal població de Ripolllet que arribava la *llana empaquetada* de retorn de la romeria a Montserrat, a la que ja esperava la *llana dolca* y la *esquilada per conveniencia*.

Ab l'esbalot sortiren també de sa casa los nets de clatell, y jillets de Son Amo dels llanús! s'armá tal tiberi de xiulets que 'ls més valents s'encomanaren a las camas y 'ls demés se refugiaren del matalàs del clatell per si queya algun mastagot.

L'apotecari del poble, *liberal* monárquich, gran confeccionador de comités, eleccions, pilldoras y cataplasmas, junt ab los del seu *partit*, son dels que regan la llana fent gala de voler arrancarla.

De las cosas tot es comensar.

Y esperém que sempre que a Ripolllet las cucas llanudas vulgan moure fressa, sortiran los rebenta-corps a aixafarlas ab lo peu.

GEROGLIFICH

++ 1/4
ELS
- 1000 y
Tars

K. NOVAS DEL K. STELL.

SOLUCIONS

É LAS CARBIDAS DEL MÓNDO PARAY

MUDANA.—Pou. Pou.
Tribunals.—Mia. Mia. M.
XARADA.—Bo-ga-tell.